

Hekatonbearen urtea, pandemiaren urtea, izurriteak guztia baldintzatu duen urtea, ziurgabetasuna nagusi eta inoiz baino zaugarriago geratu garen urtea. Horra zenbaki honetako hainbat esaldi. Eta hala ere: kultura, automaitasuna eta poli-maitasuna; sortu ta sortuz bizitzen gera –eta deuseztuz hil, gehitu beharko genuke–; krisi guztietan irekitzen da aldaketarako aukera bat; ezpata dantza baino soka dantza eraginkorragoa izango dugu... Zenbaki honetan ageri diren hainbat ‘hala ere’. Izan ere beti dago baina bat, esaten da, baina baita ‘hala ere’ bat ere, Lourdes Iriondok kantatu bezala. Hala ere. Zorionez.

Katixa Agirrek urteari egin dion errepasoan, geure zilborretik harago pentsatzeko imajinazio gaitasunaren beharra aldarrikatu du: «Harreman berri bat geure kulturarekiko: afektuen sare zabal eta irekiagoa, podiumeko figurarik gabe, aurreiritzietan iltzatuta geratu gabe beti esna eta beti adi egotera bultzatuko gaituena. Boterea banatuz eta gozamina biderkatuz». Ez da formula txarra. Txarrenari onena bilatzen Alberto Barandiaranek hainbat harribitxi ekarri dizkigu, eta Olatz Osak inoiz baino gehiago saretzearen beharra azpimarratu du. Durangoko Azoka digitalaren inaugurazio ofiziala gertatu den honetan, Xabier Landabideak iritzi dio aro berri bat zabaldu dela. Zaharraren eta berriaren artean, Dani Fanok, Eider Eibarrek, Joseviskyk eta Nerea Unanuak kulturaren egoeraren gaineko lau marrazki esanguratsu egin dituzte.

Ohikoaz kanpoko urte bereziak eskatzen zuen halako notario lana egitea, zer izan den, zer sentitu dugun, zer egin dugun eta zer ez dugun egin eta zer dugun aurrean egingarri, berrigarri eta hobegarri. Horregatik, bost sortzaile bildu ditugu mahai ingurura: Edurne Azkarate antzerkilaria, Igor Elortza bertsolaria, Xabier Gantzarain kultur ekintzailea, Katti Pochelu ekoizlea eta Castillo Suarez idazlea. Nor bere diziplinatik, nor bere geografiatik, nor bere bizi-penetik luze aritu da Itziar Ugarteren gidaritzapean, gorago aipatutako kulturarekiko harreman berri baten ideia mamiz janzten, «eta orain zer?» galdera totalari erantzunak begitantzeko. Imajinazioa baita harago pentsatu ahal izateko bidea. «Eta orain zer?» galde-

tzen digu, baita ere, bizi-indarrak ahitzear, ohean, gaixo, kontra-
leko bere txokoan Unai Iturriagak irudikatu duen kulturak.

Kultura baten osasunaz eta bizi-indarraz hitz egiten digula libu-
rugintzak frogatu digu Joan Mari Torrealdaik 42 urtez segidan, ur-
tero-urtero, egin dituen ikerketekin. Langintza horretan, erreleboa
hartu dio Xabier Eizagirre erredakzio buruak, Torrealdaik hala eraba-
kita utzi eta gero, eta biek elkarrekin abiatutako 2018ko liburugin-
tzaren ikerketa Eizagirrek bukatu du, Jakinek liburuen katalogoaren
corpusa osatu ondotik. Liburugintzaren ikerketak ixten du zenbaki
hau, Torrealdai zendu izanagatik ere, hala ere hemen ere, jarraipe-
na eman baitzaio liburugintzaren ikerketa soziologikoaren lerroari.